

**XXV (Jubileuszowa) Letnia Szkoła
Młodych Pedagogów: Dążenie do mistrzostwa.
Z doświadczeń warsztatu naukowego dużych,
średnich i małych badaczy.**

Kazimierz Dolny–Lublin, 12–17 września 2011 r.

W dniach od 12 do 17 września 2011 roku w Kazimierzu Dolnym odbyła się Jubileuszowa XXV Letnia Szkoła Młodych Pedagogów. Przyświecało jej hasło: *Dążenie do mistrzostwa. Z doświadczeń warsztatu naukowego dużych, średnich i małych badaczy*. W zajęciach uczestniczyło 80 młodych pedagogów (magistrów i doktorów) z większości polskich ośrodków akademickich (Białystok, Cieszyń, Gdańsk, Kielce, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Poznań, Rzeszów, Słupsk, Szczecin, Toruń, Warszawa, Zielona Góra).

Patronat naukowy i organizacyjny nad tym przedsięwzięciem sprawował Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk. Kierownikiem Naukowym Szkoły była po raz osiemnasty prof. Maria Dudzikowa, a gospodarzem – Wydział Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie. Obowiązki sekretarza naukowego Szkoły pełnił Bartosz Dąbrowski.

Nieziennym celem Letniej Szkoły jest wspieranie i stymulowanie rozwoju naukowego młodych pedagogów, tworzenie okazji do uzupełniania i pogłębiania wiedzy, bogacenia własnego warsztatu badawczego, a także prezentacji osiągnięć naukowych oraz promowanie najzdolniejszych. Równie istotne jest tworzenie warunków sprzyjających integracji środowiska i zacieśnianie więzi międzypokoleniowej.

Pierwszy dzień obrad rozpoczęło uroczyste otwarcie XXV LSMP, dokonane przez dziekana Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, prof. Ryszarda Berę, oraz przedstawicieli władz ziemi lubelskiej. W imieniu marszałka województwa lubelskiego gości powitał Mirosław Korbut, dyrektor Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu Urzędu Marszałkowskiego oraz burmistrz Kazimierza Dolnego, Grzegorz Dunia. Następnie uczestników powitali, obecni i byli przewodniczący

Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, profesorowie: Stefan Kwiatkowski i Tadeusz Lewowicki. Głos zabrał również Jego Magnificencja Rektor UMCS prof. Andrzej Dąbrowski. Na zakończenie ceremonii otwarcia gości i uczestników przywitała i wprowadziła w problematykę Szkoły prof. Maria Dudzikowa. Pani Profesor wyraziła radość z opublikowania książki *O budowaniu kapitału ludzkiego i społecznego w środowisku naukowym. 25-lecie Letniej Szkoły Młodych Pedagogów przy KNP PAN* (Wyd. UMCS, Lublin 2011) pod redakcją (wielokrotnych uczestniczek Szkoły) Ewy Bochno i Alicji Korzenieckiej-Bondar, wydaną dzięki wsparciu Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS w Lublinie. Prof. M. Dudzikowa wręczyła także dyplomy *Strzał w dziesiątkę*. W tym roku otrzymali je dr Przemysław P. Grzybowski, za trud włożony w funkcjonowanie Międzyszkolnika, oraz dr Ewa Bochno i dr Alicja Korzeniecka-Bondar za *twórcze zrealizowanie idei księgi jubileuszowej (XXV) LSMP*. Dyplom *Strzał w dwudziestopiątkę*, otrzymał również dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii UMCS, prof. Ryszard Bera. Następnie dr Anna Gajdzica, sekretarz naukowy poprzedniej LSMP, wręczyła gościom i autorom XV tom *Zeszytów Forum Młodych Pedagogów*.

Kolejnym punktem programu było symboliczne przekazanie insygniów szkoły (pałeczki otwierającej „serca, kiesy i kasy” oraz „kociałki”, by wszystko dobrze się kręciło) przedstawicielom Uniwersytetu w Białymstoku, gospodarzom XXVI LSMP w 2012 roku: prof. Jerzemu Nikitorowiczowi (JM Rektorowi UwB), prof.

Elwirze Kryńskiej (dziekanowi Wydziału Pedagogiki i Psychologii UwB) oraz dr Alicji Korzenieckiej-Bondar (sekretarzowi XXVI LSMP). Gospodarze przyszłej XXVI LSMP zapytani przez prof. Marię Dudzikową, czy podejmują się organizować spotkanie, wypowiedzieli słowa: *Ależ owszem, ależ naturalnie, ależ nie ma sprawy, ależ tak, tak, tak!*

Po uroczystym otwarciu Jubileuszowej Szkoły młodzi uczestnicy mieli spotkanie „sam na sam” z prof. M. Dudzikową. Pani Profesor odniosła się krótko do wcześniej przesłanych przez uczestników tekstów wystąpień i wskazała na kwestie, nad którymi trzeba jeszcze pracować.

Po południu uczestnicy przysłuchiwali się panelom dyskusyjnym. Pierwszy panel *Miałem mistrzów – staram się iść ich tropem(?)* moderowany był przez prof. T. Lewowickiego. Uczestniczyli w nim profesorowie: Tadeusz Nowacki, Andrzej Szostek, Elżbieta Tarkowska, Jerzy Bartmiński. Mówili oni o swoich mistrzach, którymi (w porządku wypowiedzi panelistów) byli profesorowie: Zygmunt Mysłakowski, Tadeusz Kotarbiński, Tadeusz Styczeń, Zygmunt Bauman, Anna Wierzbicka. Podsumowując wypowiedzi panelistów, można powiedzieć, że mistrzami stają się osoby zaangażowane, kierujące się wartościami, innowacyjne, wytrwałe w działaniu.

Drugi panel dyskusyjny *Od magistra do profesora: w pół drogi* moderował prof. Zenon Gajdzica (UŚI). Uczestniczyli w nim profesorowie: Agnieszka Cybal-Michalska (UAM w Poznaniu), Roman Leppert (UKW w Bydgoszczy), Jerzy Michalak (UŁ), Inetta Nowosad (UZ) i Urszula Szuścik (UŚI).

Pracowity pierwszy dzień spotkania zamknęła uroczysta kolacja jubileuszowa połączona z prezentacją ośrodków uczestników XXV LSMP, giełdą książek, którą obdarowani zostali szkolnicy oraz Benefisem Letniej Szkoły Młodych Pedagogów.

Wtorek rozpoczął się poranną kawą/herbatą naukową dla magistrów u prof. M. Dudzikowej. Po śniadaniu uczestnicy spotkania udali się, na wybrane przez siebie *Seminarium z tematem* prowadzone przez zaproszonych profesorów. Prowadzili je profesorowie: Dorota Klus-Stańska (*Wokół pytań o badawczą demistyfikację szkoły*), Elwira Kryńska (*Co wiemy, a czego nie wiemy o indoktrynacji*), Henryka Kwiatkowska (*Rozmowy wokół poznania biograficznego*), Stefan Kwiatkowski (*Przywództwo w edukacji*), Jerzy Nikitorowicz (*Pułapki i mielizny wielokulturowości*).

Po dwugodzinnym seminarium rozpoczęły się wykłady zaproszonych mistrzów. Uczestnicy LSMP mieli możliwość wysłuchać refleksji i podyskutować z J. Nikitorowiczem (*Jak to jest być rektorem? Z doświadczeń pedagoga*), H. Kwiatkowską (*O niedogodnościach bycia pedeutologiem*), D. Klus-Stańską (*Jak badać iluzje dydaktyczne?*). Popołudnie wypełniła *Giełda (p)różności, czyli wystąpienia Młodych* (część I i II). Swoje wystąpienia zaprezentowali: E. Bochno (*Szlacheckość czy szlachetczyzna? Próba zastosowania kategorii badawczych Pierre'a Bourdieu do badania nad młodzieżą szkolną*), K. Starego (*Intelektualista ignorant – wyzwanie nietożsamości*), M. Chutorrański (*Między intelektualistą konkretnym a paręją – pytanie o nauczyciela w per-*

spektywie teoretycznej M. Foucaulta), M. Sokołowski-Zgid (*Artur Schopenhauer o szkodliwości lektury i myśleniu własnym w pracy naukowca*), P. Grzybowski (*Mont Everest czy Łysa Góra – o warsztacie początkującego autora tekstów naukowych*), A. Makowska (*Budowanie teorii neoklasycznej, czyli jak stawać na ramionach mistrzów*), M. Marciniak (*Jak czytamy teksty Baumana i co z tego wynika*), A. Korzeniecka-Bondar (*O konieczności i możliwościach łączenia życia osobistego i intelektualnego*), M. Serafinowicz (*Feminizm jako perspektywa badawcza – między teorią a praktyką*), J. Dobrołowicz (*Analiza dyskursu w praktyce – obrazy edukacji w opiniotwórczej prasie polskiej*), M. Snopek (*Uwarunkowania zawodu wychowawcy więziennego*), J. Sajdera (*Po co badać przedszkole?*). Następnie uczestnicy LSMP udali się na spotkanie autorskie z prof. Tadeuszem Lewowickim i dr. Przemysławem Grzybowskiem, gdzie mogli wygrać, w drodze konkursu, książki autorów. Ostatnim punktem programu tego dnia, były *Spotkania z Mistrzem* – konwersacje, korepetycje, konsultacje u wybranych profesorów.

Trzeciego dnia Szkoły wykłady mieli mistrzowie: Bogusław Śliwerski (*Zakleszczenie w pedagogice*), Henryk Samsonowicz (*Czy jest jedna Europa i co z tego wynika dla pedagogów...*), Lech Witkowski (*Etyka wirtuoza i jego wartości i ograniczenia dla pedagogów*), Stefan Mieszalski (*O rozterkach związanych z przymusem i swobodą*), Mirosław Szymański (*Dlaczego interdyscyplinarność w badaniach pedagogicznych jest niezbędna – na przykładzie problematyki*

nierówności edukacyjnej), Bolesław Niemierko (*Warsztat autora podręcznika z dziedziny pedagogiki*).

Późnym popołudniem swoim dorobkiem, przemyśleniami i wątpliwościami dzielili się młodzi pedagodzy. W ramach *Gieldy (P)różności*, prowadzonej przez A. Gajdżicę i P.P. Grzybowskiego, wystąpili: K. Stankiewicz, (*Na pograniczu dyscyplin. Glottodydaktyka wobec założeń edukacji międzykulturowej*), T. Prymak, (*„Od ósmej na polu bitwy” – o eskalacji agresji i przemocy we współczesnej szkole*), J. Orłowska (*Doświadczenia polskiego badacza etnopedagoga w irlandzkiej rzeczywistości i szkole*), J. Nawój-Połoczańska (*Niedokończone CV – narzędzie badawcze w rękach młodego badacza <na podstawie doświadczeń własnych>*), M. Sławińska (*Role zawodowe nauczycieli wczesnej edukacji w świadomości studentów pedagogiki. Rekonstrukcja fenomenograficzna*), A. Misiuk (*Zmiana pozycji jednostek w nieformalnej strukturze klasy szkolnej w różnych kontekstach edukacyjnych*), B. Kunat (*Dośkonalenie warsztatu wywiadu narracyjnego – z doświadczeń młodego badacza*).

Po kolacji niezwykle warsztat *Dotyk w pedagogice* poprowadził P. Grzybowski, pokazując, jak trudny i ważny jest dotyk w relacji z drugim człowiekiem. Dzień zamykały *Spotkania z Mistrzem* – konwersacje, korepetycje, konsultacje u wybranych profesorów, tego dnia odbywające się na pięknym rynku Kazimierza Dolnego.

Czwartek był *Dniem Gospodarzy*, stąd też o poranku uczestnicy LSMP wyruszyli autokarami do Lublina na Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS.

Po złożeniu kwiatów pod pomnikiem Marii Skłodowskiej-Curie i uczczeniu roku patronki Uniwersytetu uczestnicy wysłuchali wykładów: prof. Cezarego Domańskiego, *Maria Skłodowska-Curie – droga do mistrzostwa* i prof. Stanisława Popka, *Męka tworzenia – reguła czy wyjątek?* Następnie odbyły się spotkania w Zakładach Instytutu Pedagogiki UMCS połączone z prezentacją publikacji naukowych. Po obiedzie uczestnicy LSMP mieli chwilę na spacer przez Stare Miasto, by następnie zwiedzić Zamek Lubelski i Kaplicę Trójcy Świętej. Po powrocie do Kazimierza Dolnego odbyła się kolacja przy ognisku i plenerowe *Spotkania z Mistrzem* – konsultacje, korepetycje.

Ostatni dzień Szkoły rozpoczynały wykłady Mistrzów. Goszczący w Szkole profesorowie przedstawili następujące wykłady: Elżbieta Tarkowska – *Mistrzowie socjologii otwartej*, Marian Nowak – *„Asceza intelektualna” i inne właściwości warsztatu naukowego. Z inspiracji Carlla Nanniego*, Joanna Rutkowiak – *Moja wędrówka po naukach „pomocnych” pedagogice*, Dariusz Kubinowski – *Rygor czy sztuka badań naukowych w pedagogice?*, Maria Czerepaniak-Walczak – *Samodzielne osiągnięcie pełnoletniości naukowej. Emancypowanie się pracownika naukowego*.

Po południu odbyła się *Gielda (p)różności, czyli wystąpienia Młodych*. Głos zabrali: B. Adrian (*W głąb kultury szkoły*), Ł. Michalski (*Wyzwania autorytetu – metamistrzostwo Lecha Witkowskiego*), A. Irasiak (*Pedagogika międzykulturowa a środowisko osób z dysfunkcją narządów słuchu*), B. Grabowska (*Poczucie*

tożsamości młodzieży i jej zachowania przejawiane w obszarze regionalnym, na przykładzie badań prowadzonych w szkole z polskim językiem nauczania na Białorusi, Ukrainie i w Czechach), M. Dagieli (Narracja jako autokreacja – od wizerunku świata do obrazu siebie), N. Bednarska (Doświadczenia studentów związane z przeprowadzaniem badań w szkole), M. Makiewicz (O pewnych zdarzeniach prowadzących do powstania książki), M. Krauska-Betiuk (Pytanie o korzyść poznawczą projektu).

Tydzień intensywnej pracy intelektualnej i budowania relacji poziomych i pionowych zamykała uroczysta kolacja, na której odbyło się wręczenie dyplomów ukończenia XXV LSMP oraz nagród książkowych za najlepsze wystąpienie. W kategorii doktorów I miejsce zajął M. Marciniak, a II miejsce M. Chutorański. W kategorii magistrów I miejsce – Ł. Michalski, a II miejsce – B. Kunat. Ponadto dyplom *Twórczy Szum* otrzymała A. Korzeniecka-Bondar, a *Twórczy Szumek* – S. Spasiewicz. Nagrodę specjalną: *Strzałka w 10-tkę* otrzymało rodzzeństwo: Ewelina (uczennica LO) i Filip

Bochno (student socjologii UJ), którzy kolejny raz byli (wraz z rodzicami) na LSMP, biorąc w niej aktywny i twórczy udział. Wieczór zwińczył występ kabaretu *Behe-co* przy LSMP, który tworzą w trakcie trwania LSMP (czytaj: w nocy) uczestnicy Szkoły. Wątkiem przewodnim tegorocznego występu stała się podróż prof. M. Dudzikowej – roli brawurowo kreowanej przez B. Dąbrowskiego – po 25-letniej historii Letnich Szkół. Kabaret dostarczył uczestnikom Szkoły uśmiechu, wytchnienia i dystansu wobec poważnych dyskusji i wydarzeń poprzednich dni.

A w sobotę, po śniadaniu uczestnicy jubileuszowej XXV LSMP zaczęli opuszczać Kazimierz Dolny, by powrócić do swoich domów i ogarnąć to, czego doświadczyli w ciągu tygodnia. Wszyscy powiedzieli sobie „do zobaczenia za rok w Białymstoku” – planowana tam kolejna Szkoła skupiona będzie wokół tematu *Światy życia codziennego uczestników interakcji wychowawczych. Eksploracje – analizy – interpretacje*.

Alicja Korzeniecka-Bondar